Eerste Kamer der Staten-Generaal I

Vergaderjaar 2026-2027

36 953 Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen voor de versnelling van de industriële capaciteit en de decarbonisatie in strategische sectoren COM(2026)100

D **VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 9 november 2026

De vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei[1] heeft nader schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Economische Zaken en Klimaat over **de Industrial Accelerator Act.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 30 september 2026.
- De antwoordbrief van 6 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei,
Karthaus

[1] Samenstelling:
Van Aelst-den Uijl (SP), Van Ballekom (VVD), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bovens (CDA), Crone (PRO), Dessing (FVD), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Van Gurp (PRO), Holterhues (ChristenUnie), Karaaslan (D66), Kluit (PRO) (voorzitter), Kroon (BBB), Van Langen-Visbeek (BBB) (ondervoorzitter), Van Meenen (D66), Panman (BBB), Perin-Gopie (Volt), Petersen (VVD), Van Rooijen (50PLUS), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Steenkamp (CDA), Straus (VVD), Van Strien (PVV), Thijsssen (PRO), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Walenkamp (Fractie-Walenkamp)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ECONOMISCHE ZAKEN / KLIMAAT EN GROENE GROEI

Aan de minister van Economische Zaken en Klimaat

Den Haag, 30 september 2026

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei hebben met belangstelling kennisgenomen uw brief van 2 juli 2026 met de beantwoording op vragen over Industrial Accelerator Act.[2] De leden van de fractie van de **BBB** hebben naar aanleiding daarvan een aantal nadere vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de BBB

U geeft aan dat bij grote industriële verduurzamingsprojecten wordt bekeken of een tijdelijke stikstofverslechtering geoorloofd is om op de lange termijn een structurele verbetering te realiseren. De fractieleden van de BBB vragen u waarom dit pragmatische principe van "klimaatwinst boven tijdelijke emissie"[3] niet direct en op exact dezelfde wijze wordt toegepast op agrarische gezinsbedrijven die willen innoveren en verduurzamen? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

U stelt dat de voorgestelde gebied dekkende vergunning de Habitatrichtlijn onverminderd van toepassing laat.[4] Als er binnen zo'n versnellingsgebied door gebundelde vergunningverlening stikstofruimte wordt geclaimd, hoe wordt dan concreet voorkomen dat deze ruimte ten koste gaat van de noodzakelijke stikstofruimte (of de legalisering van PAS-melders) van omliggende agrarische bedrijven?

Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) waarschuwt dat de regeldrukeffecten voor het mkb onvoldoende in kaart zijn gebracht en de regering heeft de Europese Commissie om een aanvulling gevraagd.[5] Wat is uw concrete reactie als Brussel weigert dit grondig te doen? Bent u bereid om de invoering van de wet in Nederland op te schorten als de regeldruk voor het Nederlandse mkb onduidelijk blijft?

U benadrukt dat biogrondstoffen essentieel zijn voor de verduurzaming van de industrie, maar wijst daarvoor naar een nog op te stellen "nationale biobrandstoffen strategie".[6] Welke concrete, direct inzetbare financiële middelen worden nu al vrijgemaakt om onze eigen agro- en landbouwsector te ondersteunen in hun rol als leveranciers van deze biogrondstoffen, zodat we straks niet afhankelijk worden van de import van dure biogrondstoffen uit het buitenland?

U stelt dat de IAA specifiek toeziet op de energie-intensieve industrie en clean-tech, en niet direct op de agrarische sector.[7] Maar de transitie van de industrie en de agrarische sector zijn via de bio-economie met elkaar verbonden. Bent u bereid in Brussel actief te pleiten om de agrarische sector, mede op basis van de gunstige scenario's uit de Scenar 2040 studie[8], officieel als strategische oplossingspartner binnen de kaders van de IAA te positioneren?

[2] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B.
[3] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 8.
[4] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 8.
[5] *Kamerstukken II* 2025/26, 22112 - 4306, nr. 4238.
[6] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 9-10.
[7] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 10.
[8] Fellmann et al., Scenar 2040 - A scenario study on the Common Agricultural Policy, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2025, https://data.europa.eu/doi/10.2760/7381366, JRC142503.

U deelt de zorgen over de zware screeningseisen voor buitenlandse investeringen en de extra lasten voor onze toetsingsautoriteiten.[9] Gelet op de mogelijke capaciteitsproblemen: hoeveel extra fte en budget verwacht u nodig te hebben bij het Bureau Toetsing Investeringen (BTI) om aan deze extra Europese eisen te voldoen? En hoe wordt voorkomen dat de doorlooptijd van investeringen voor Nederlandse bedrijven hierdoor extra vertraging oploopt?

U geeft aan samen te werken met andere lidstaten om tot een gemeenschappelijke definitie van 'koolstofarm' te komen op basis van bestaande wetgeving en meetmethoden om regeldruk te voorkomen.[10] Hoe garandeert u dat er geen nieuwe rekenmodellen bijkomen? Is hierover overleg met het ATR en de brancheorganisaties?

U noemt schattingen van de Europese Commissie waarbij de aanpassingskosten voor bedrijven EU-breed €3,7 miljard zullen bedragen en dat deze vooral zullen landen bij het mkb en burgers.[11] U geeft aan dat de uitsplitsing van de lasten op lidstaatniveau ontbreekt. Gaat u erop aandringen dat een dergelijke berekening er komt? De fractieleden van de BBB ontvangen hierop graag een toelichting.

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk binnen vier weken.

S.M. Kluit
Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken / Klimaat en Groene Groei

[9] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 10.
[10] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 10-11.
[11] *Kamerstukken I* 2025/26, 36.953, B, p. 17.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN KLIMAAT

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 6 november 2026

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de fractie van de BBB over de Industrial Accelerator Act (IAA) met kenmerknummer 182745, ingezonden op 30 september 2026.
De vragen worden mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei en de staatssecretaris van Klimaat en Groene Groei beantwoord.

Heleen Herbert
Minister van Economische Zaken en Klimaat

182745

1
U geeft aan dat bij grote industriële verduurzamingsprojecten wordt bekeken of een tijdelijke stikstofverslechtering geoorloofd is om op de lange termijn een structurele verbetering te realiseren. De fractieleden van de BBB vragen u waarom dit pragmatische principe van "klimaatwinst boven tijdelijke emissie" niet direct en op exact dezelfde wijze wordt toegepast op agrarische gezinsbedrijven die willen innoveren en verduurzamen? Deze leden ontvangen hierop graag een toelichting.

Antwoord
Eén van de doelen van de Industrial Accelerator Act (IAA) is om industriële verduurzamingsprojecten mogelijk te maken. Met die projecten kan doorgaans gelijktijdig structureel stikstof worden gereduceerd. Industriële bedrijven behoren tot de grootste CO_2-uitstoters en daar is extra grote winst te boeken. De agrarische sector is geen onderdeel van de IAA en daarom worden er ten aanzien van verduurzamingsprojecten in de landbouw andere mogelijkheden onderzocht, zowel nationaal als in Brussel. Hierbij wordt gekeken naar de mogelijkheden die ontstaan door het pakket dat is aangekondigd met de brief van 26 juni, de mogelijkheid om via een passende maatregel te verduurzamen en tegelijk wordt met de Europese Commissie gesproken om te onderzoeken waar doorbraken bij agrarische verduurzaming mogelijk zijn in Europese wet- en regelgeving.

2
U stelt dat de voorgestelde gebied dekkende vergunning de Habitatrichtlijn onverminderd van toepassing laat. Als er binnen zo'n versnellingsgebied door gebundelde vergunningverlening stikstofruimte wordt geclaimd, hoe wordt dan concreet voorkomen dat deze ruimte ten koste gaat van de noodzakelijke stikstofruimte (of de legalisering van PAS-melders) van omliggende agrarische bedrijven?

Antwoord
De voorgestelde bundeling in een versnellingsgebied levert geen verschil op met de bestaande volgorde van behandeling van aanvragen en daarmee met het eventueel ten koste gaan van noodzakelijke stikstofruimte. Het bevoegd gezag staat vrij binnen de wettelijke kaders keuzes te maken over de volgorde van behandeling.

3
Het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) waarschuwt dat de regeldrukeffecten voor het mkb onvoldoende in kaart zijn gebracht en de regering heeft de Europese Commissie om een aanvulling gevraagd. Wat is uw concrete reactie als Brussel weigert dit grondig te doen? Bent u bereid om de invoering van de wet in Nederland op te schorten als de regeldruk voor het Nederlandse mkb onduidelijk blijft?

Antwoord
Het kabinet pleit actief voor het inzichtelijk maken welke specifieke gevolgen de wetgeving zal hebben voor het mkb, maar ook andere betrokkenen, zoals kleine aanbestedende partijen. Het eenzijdig opschorten van de implementatie van Europese wetgeving is helaas niet mogelijk, omdat een Europese verordening direct toepasbaar is in nationale wetgeving. Dat neemt niet weg dat Nederland, wanneer de uitvoerbaarheid, proportionaliteit of gevolgen van een verordening onvoldoende duidelijk zijn, in Brussel kan aandringen op uitstel van de toepassingsdatum, een passende overgangsperiode of aanpassing van de regelgeving. Ook kan worden gevraagd om eerst aanvullende informatie of een evaluatie van de gevolgen, zodra de definitieve wettekst is vastgesteld.

4

U benadrukt dat biogrondstoffen essentieel zijn voor de verduurzaming van de industrie, maar wijst daarvoor naar een nog op te stellen "nationale biobrandstoffen strategie". Welke concrete, direct inzetbare financiële middelen worden nu al vrijgemaakt om onze eigen agro- en landbouwsector te ondersteunen in hun rol als leveranciers van deze biogrondstoffen, zodat we straks niet afhankelijk worden van de import van dure biogrondstoffen uit het buitenland?

Antwoord
Het Nationaal Groenfonds is in opdracht van het ministerie van Landbouw, Voedselzekerheid, Visserij en Natuur met een budget van ruim €20 miljoen koolstofcertificaten aan het opkopen, die het bewijs vormen dat Nederlandse biogrondstoffen in Nederlandse gebouwen zijn aangewend. Dit is een efficiënte methodiek om koolstofopslag te combineren met een beter rendement voor de landbouw en een duurzamere bouwsector, in het kader van de Nationale aanpak biobased bouwen. Daarnaast ondersteunt het ministerie van Landbouw, Voedselzekerheid, Visserij en Natuur met Europese middelen vezelgewassen via de Ecoregeling (hangend onder het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid GLB), gezien hun bijdrage aan duurzame landbouw. Deze vezelgewassen hebben verschillende toepassingen, deels landbouw (stalstrooisel), deels langere vezels voor composieten, zaden, olie.

5
U stelt dat de IAA specifiek toeziet op de energie-intensieve industrie en clean-tech, en niet direct op de agrarische sector. Maar de transitie van de industrie en de agrarische sector zijn via de bio economie met elkaar verbonden. Bent u bereid in Brussel actief te pleiten om de agrarische sector, mede op basis van de gunstige scenario's uit de Scenar 2040 studie, officieel als strategische oplossingspartner binnen de kaders van de IAA te positioneren?

Antwoord
De agrarische sector speelt een belangrijke rol in de transitie naar een klimaatneutrale en circulaire economie en is in de bio-economie nauw verbonden met onder andere de industrie. De IAA richt zich echter primair op het versterken van het Europese industriële concurrentievermogen en de verduurzaming van energie-intensieve industrie en clean-tech. Voor de agrarische sector zijn andere Europese beleidskaders, met name de Europese *Bioeconomy Strategy* en het landbouw- en voedselbeleid, beter toegesneden op de specifieke rol en mogelijkheden van de sector. Daarbij is het wel van belang dat de beleidspakketten goed op elkaar aansluiten. De landbouw kan een belangrijke strategische partner zijn door het leveren van duurzame biogrondstoffen en reststromen en door bij te dragen aan nieuwe, biobased waardeketens. De inzichten uit de Scenar 2040-studie kunnen hierbij worden betrokken.

6
U deelt de zorgen over de zware screeningseisen voor buitenlandse investeringen en de extra lasten voor onze toetsingsautoriteiten. Gelet op de mogelijke capaciteitsproblemen: hoeveel extra fte en budget verwacht u nodig te hebben bij het Bureau Toetsing Investeringen (BTI) om aan deze extra Europese eisen te voldoen? En hoe wordt voorkomen dat de doorlooptijd van investeringen voor Nederlandse bedrijven hierdoor extra vertraging oploopt?

Antwoord
Het kabinet deelt de zorgen over de uitvoerbaarheid van de voorgestelde screeningseisen. De onderhandelingen over de IAA zijn nog gaande, waardoor op dit moment nog niet kan worden vooruitgelopen op de gevolgen voor de capaciteit en het budget van het BTI. Nederland zet daarbij in op voldoende uitvoeringscapaciteit, het zoveel mogelijk behouden van verantwoordelijkheden bij de lidstaten en het voorkomen van overlap met bestaande kaders, waaronder de FDI-screening. Ook zet Nederland in op werkbare procedures, zodat onnodige vertraging van investeringen zoveel mogelijk wordt voorkomen.

7

U geeft aan samen te werken met andere lidstaten om tot een gemeenschappelijke definitie van ‘koolstofarm’ te komen op basis van bestaande wetgeving en meetmethoden om regeldruk te voorkomen. Hoe garandeert u dat er geen nieuwe rekenmodellen bijkomen? Is hierover overleg met het ATR en de brancheorganisaties?

Antwoord
Het kabinet pleit binnen de Industrial Accelerator Act voor een geharmoniseerde systematiek om de koolstofintensiteit van industriële producten te bepalen. Een uniforme Europese methodiek voor het kwalificeren van koolstofarme producten is van belang om een gelijk speelveld en vergelijkbaarheid binnen de interne markt te waarborgen. Tegelijkertijd is één generieke methode niet voor iedere sector en productieketen zonder meer passend. Waar productieprocessen, grondstoffen of waardeketens wezenlijk verschillen, kan sectorspecifieke uitwerking nodig zijn om de methodiek betrouwbaar, proportioneel en uitvoerbaar te houden. Daarom kan het kabinet niet garanderen dat er niet additionele sectorspecifieke rekenmodellen worden ingevoerd, maar probeert dit wel zoveel mogelijk te voorkomen. Kortom: het kabinet pleit waar mogelijk voor harmonisatie en gebruik van bestaande rekenmethodieken, maar wil, in overleg met specifieke sectoren, ook kijken hoe de voorgestelde productnormen uitvoerbaar vormgegeven kunnen worden. Nederland voert overleg met energie-intensieve industrie sectoren over een zo goed mogelijke invulling van de koolstofarme productnormen, bijvoorbeeld via de Critcial Chemicals Alliance en de Demand Creation Coalition (samenwerkingsverband van overheid, VNO-NCW en bedrijven om vraagcreatie te stimuleren).

8
U noemt schattingen van de Europese Commissie waarbij de aanpassingskosten voor bedrijven EU breed €3,7 miljard zullen bedragen en dat deze vooral zullen landen bij het mkb en burgers. U geeft aan dat de uitsplitsing van de lasten op lidstaatniveau ontbreekt. Gaat u erop aandringen dat een dergelijke berekening er komt? De fractieleden van de BBB ontvangen hierop graag een toelichting.

Antwoord
Ja, het kabinet vindt het van groot belang dat de gevolgen en effecten van de regelgeving duidelijk worden gemaakt voor burgers, mkb en andere betrokkenen en blijft hier ook actief voor pleiten bij de Commissie tijdens de inhoudelijke uitwisselingen hierover, bijvoorbeeld tijdens de Raad voor Concurrentievermogen.